

**OPINII ASUPRA NECESITĂȚII PERFEȚIONĂRII PERMANENTE A CODURILOR DE
DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ A EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI**

Capcelea Valeriu, *doctor habilitat în filosofie, conferențiar universitar, Șeful Secției Nord a Academiei de Științe a Moldovei*, **Gora Mădălin**, *executor judecătoresc, Cluj-Napoca, România*.

This article discusses the problem of the improvement of the Codes of Conduct of the bailiffs of the Republic of Moldova and Romania so that they are able to guide the activity of enforcement of judicial decisions, in order to make it possible to effectively realize the subjective right and in cases of

opposition of the debtor, to the fulfilment of the obligation contained in an enforceable title. The authors note the need to introduce in these codes the principle of rationality in the conduct of the bailiff. At the same time, they consider that it would be preferable to distinguish in these codes of ethics special chapters dedicated to in the structure of the code, which, of course, would be preceded by general provisions.

Key words: *professional ethics, bailiff, rationality, enforcement of judicial decisions.*

În condițiile actuale, orice activitate profesională trebuie să se fundeze pe o bază etică specifică. În această privință, activitatea profesională a executorului judecătoresc nu face nici o excepție. Ignorarea acestei circumstanțe poate conduce la eșecul reformelor din domeniul justiției în general și, în mod special, poate avea repercusiuni asupra activității executorului judecătoresc. Deși este foarte importantă, legislația pozitivă nu poate fi, nici într-un caz, singura condiție prealabilă pentru transformarea realității juridice moldovenești, care este încă nedesăvârșită și considerată de cetățeni ca una lipsită de încredere. Conform rezultatelor *Barometrului Opiniei publice din 2 februarie 2021*, 42,6% din respondenți au declarat că nu prea au încredere în justiție, 32,1% nu au deloc încredere în justiție, 18,1% au o oarecare încredere în justiție, iar 0,4% au foarte multă încredere în justiție [5].

Totodată, avem foarte multe exemple când, inițiativele legislative corecte, exprimate în acte normative ce implică o gamă largă de aplicații ale legii, nu au condus la rezultatele scontate și, în unele cazuri, au un efect invers. În același timp, nu ar trebui să supraestimăm puterea legii, dotând-o cu o super-capacitate de a reglementa realitatea socială. Este necesar să fim conștienți de faptul că orice lege va fi percepută și pusă în aplicare în măsura în care corespunde nivelului de conștientizare juridică și cultura juridică a executorului judecătoresc care trebuie să fie în concordanță cu valorile morale și etice în cazul când acest executor aplică legea.

Profesia de executor judecătoresc este una cu un grad de deteriorare, ca imagine, destul de sporit, pentru că executorul judecătoresc asigură finalitatea actului de justiție. Dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești este unul dintre aspectele accesului la justiție. Din această cauză, problema fundamentelor etice și morale ale activității executorilor judecătorești este foarte relevantă astăzi, când s-au produs schimbări esențiale în viața socială. Din păcate, cercetările efectuate afirmă faptul că activitatea executorilor judecătorești nu corespunde într-un total aspirațiilor societății, și, ca urmare, există deseori un randament scăzut al eficacității activității lor. Problemele în cauză sunt destul de complicate și cu greu poate fi rezolvate prin adoptarea unor legi care ar cuprinde reglementarea sistematică și cuprinzătoare a relațiilor sociale. Cu toate că atât în Republica Moldova, cât și în România au fost adoptate *Codurile de etică a executorilor judecătorești* [a se vedea: 2, 1], totuși există un șir întreg de probleme de ordin etic și moral care trebuie soluționate pe motiv că codurile etice nu sunt în stare să rezolve problemele stringente ale executării hotărârilor judecătorești. În opinia noastră, *Codurile deontologice ale executorilor judecătorești*, atât din România, cât și din Republica Moldova ar trebui să ofere pe lângă *Codul de procedura civilă* și celelalte legi ce reglementează activitatea de executare silită un ajutor sporit pentru executori ca ei să adopte decizii corecte în situațiile în care nu există o reglementare juridică directă a activităților lor procedurale, deși în practica acestea sunt destul de rare. În acest sens, în cazul în care intervin situațiile anterior menționate, o atenție deosebită trebuie acordată eticii relațiilor atât cu creditorul, cât și cu debitorul și recuperare a creanțelor, în executarea hotărârilor judecătorești în cazul unor conflicte de familie, soluționării problemelor ce țin de locuințe (stabilirea domiciliului minorului de exemplu), precum și în cazurile de protecție a onoarei, demnității și reputației în afaceri. În plus, ar fi bine ca în aceste *Coduri deontologice* să fie completate și concretizate principiile specifice comportamentului executorului judecătoresc în relațiile cu părțile implicate în procesul de executare silită, inclusiv pe cele care nu au fost reflectate în legislația privind procedurile de executare la ziua de azi.

Un foarte bun exemplu ar fi acela al executării hotărârilor judecătorești referitoare la minori, anterior menționat, care nu beneficia în vechiul *Cod de Procedura Civilă al României*, de o reglementare specifică, deși implica întotdeauna probleme deosebit de delicate atât pentru părinți, cât și pentru copil. De multe ori, executorul judecătoresc era pus în situații dificile din cauza lipsei unor reglementări care să țină seama de specificul acestei executări, care ar fi trebuit totuși să fie diferită de executarea unei hotărâri privind predarea unui bun sau chiar și a unei evacuări.

În momentul de față în România avem o reglementare, aspect care constituie o evoluție importantă în domeniu. Aceasta este partea bună a lucrurilor. Partea negativă constă în lipsa unei corelări a acestei reglementări cu legislația privind protecția copilului, atât cea internă, cât și cea încorporată în dreptul intern, prin adoptarea tratatelor în materie, la care România a aderat.

Dacă e să urmărim pașii procedurali ai reglementării criticate putem reține următoarele: în baza titlului executoriu care cuprinde măsuri privitoare la minori, creditorul – prin ipoteză unul dintre părinți sau chiar amândoi în situația cererii de înapoiere a minorului de la persoana care îl ține fără drept – se adresează executorului judecătoresc. Acesta va urma procedura, care prevede trei etape principale. Prima etapă constă în trimiterea somației către debitor. Astfel, executorul judecătoresc va trimite părintelui sau persoanei la care se află minorul încheierea de încuviințare a executării, împreună cu o somație în care îi va comunica acestuia data la care să se prezinte împreună cu minorul la sediul său ori în alt loc stabilit de executor, în vederea preluării minorului de către creditor, sau, după caz, îi va pune în vedere să permită celui alt părinte să își exercite dreptul de a avea legături personale cu minorul, potrivit programului stabilit în titlul executoriu, art. 909 alin. 2 a *Noului Cod de Procedură Civilă* (în continuare NCPC). În cazul în care debitorul nu se conformează somației și nu execută obligația într-un termen de 10 zile de la primirea somației, executorul, la cererea creditorului, va sesiza instanța de executare care va putea dispune, printr-o încheiere definitivă, aplicarea unor penalități de la 100 la 1.000 de lei, stabilite pe zi de întârziere [6].

Codul de procedura civila prevede în mod expres o sancțiune și mai gravă a neexecutării obligației. Astfel, dacă în cel mult trei luni de la comunicarea încheierii de aplicare a penalității debitorul nu își execută obligația sau dacă, fiind de rea-credință, ascunde minorul, executorul judecătoresc va sesiza de îndată parchetul de pe lângă instanța de executare în vederea începerii urmăririi penale, pentru săvârșirea infracțiunii de nerespectare a hotărârii judecătorești (art. 911 alin. 2 din NCPC).

O a doua etapa consta în derularea procedurii corespunde executării silită propriu-zise. Dacă debitorul refuză în continuare să execute, la expirarea unui termen de o lună de la comunicarea încheierii instanței prin care a fost obligat la plata penalităților se va proceda la executare silită care se va efectua numai în prezența unui reprezentant al direcției generale de asistență socială și protecția copilului și, dacă se consideră necesar, a unui psiholog desemnat de aceasta. O regulă importantă este prevăzută de art. 910 alin. 4 NCPC stabilindu-se că nu este permis niciunei persoane să bruscheze minorul sau să exercite presiuni asupra lui pentru a se realiza executarea.

În situația în care minorul refuză în mod categoric să-l părăsească pe debitor sau manifestă aversiune față de creditor, executorul va întocmi un proces-verbal care va fi comunicat părților și reprezentantului direcției generale de asistență socială și protecția copilului, fără a ridica minorul de la părintele debitor al obligației. Acesta din urmă va sesiza, potrivit art. 912 alin. 2 NCPC, instanța competentă de la locul unde se află minorul pentru ca aceasta să dispună, în funcție de vârsta copilului, un program de consiliere psihologică, pentru o perioadă ce nu poate depăși 3 luni. La finalul programului va fi întocmit, de către psihologul numit de instanță, un raport care se va comunica instanței, executorului judecătoresc și direcției generale de asistență socială și protecția copilului [3].

În opinia mai multor practicieni cât și specialiști în doctrina textul este criticabil prin aceea că nu pune la dispoziția instanței un mecanism prin care să reevalueze, în raport cu interesul superior al

copilului, măsurile cuprinse în titlul executoriu. Astfel, în situația în care psihologul va constata, în urma consilierii minorului, că pentru protejarea interesului acestuia, cel mai bine este să rămână alături de debitor, sub condiția ca acesta să nu prezinte nici un pericol pentru creșterea și educarea normală a minorului, instanța nu va putea decât să ia act de concluziile raportului întocmit și să dispună comunicarea acestuia în vederea executării unor măsuri potențial prejudiciabile pentru dezvoltarea fizică și psihologică a copilului.

Trebuie avut în vedere că premisa constă tocmai în refuzul categoric al minorului de a-l părăsi pe debitor sau în aversiunea manifestată față de creditor în momentul executării. Aceasta ar fi trebuit să constituie și rațiunea unui text legal care să fi dat posibilitatea instanței, dacă ar fi fost cazul, să revizuiască măsurile referitoare la minor cuprinse în titlul executoriu. Din moment ce, prin prisma reglementării actuale, instanța nu are un asemenea drept, programul de consiliere care se dispune pare mai degrabă menit să îndeplinească un rol persuasiv, psihologul urmând să-l convingă pe minor să se supună măsurilor care îl vizează, din moment ce, chiar dacă s-ar constata că este mai bine pentru minor să rămână cu debitorul, acest obiectiv nu va putea fi realizat.

Este motivul pentru care apreciem că mecanismul actual prevăzut în art. 912 alin. 1-3 NCPC ar putea aduce atingere interesului superior al copilului dat fiind că, așa cum am arătat, nu este permisă o reevaluare a măsurilor dispuse față de acesta prin titlul a cărui executare se solicită. Ori, în determinarea interesului superior al copilului, trebuie avută în vedere și opinia acestuia, în funcție de vârsta și gradul de maturitate, potrivit art. 2 alin. 6 lit. b din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, aspect care este în mod evident neglijat în reglementarea amintită. Mai mult decât atât, *Codul Civil* prevede expres, în art. 263, faptul că orice măsură privitoare la copil, indiferent de autorul ei, trebuie să fie luată cu respectarea interesului superior al copilului [3].

O soluție identificată în doctrină pentru ipoteza în care raportul întocmit de psiholog în condițiile art. 912 prevede că interesul general al minorului este acela de a rămâne alături de părintele debitor ar fi posibilitatea acestuia din urmă, în temeiul dispozițiilor art. 403 NCPC, de a se adresa instanței de tutelă cu o cerere prin care să solicite stabilirea domiciliului minorului la domiciliul său. O eventuală invocare de către părintele creditor a excepției autorității de lucru judecat nu ar fi incidentă, având în vedere că în privința hotărârii în ipoteza de mai sus, aceasta nu se bucură de autoritate de lucru judecat, dacă se dovedește schimbarea împrejurărilor avute în vedere la pronunțarea hotărârii anterioare. Cu toate acestea, însă, până la obținerea unei astfel de noi hotărâri, cea dintâi se bucură de forță executorie.

O a treia și, totodată, ultima etapă a procedurii nou introduse constă în reluarea executării silite după primirea de către executor a raportului întocmit de psiholog. Modalitatea de executare este similară celei descrise la pasul al doilea, precizându-se, însă, la art. 912 alin. 5 NCPC, că dacă și în cursul acestei proceduri executarea nu va putea fi realizată din cauza refuzului minorului, singura posibilitate va fi sesizarea, de către creditor, a instanței competente de la locul unde se află minorul, în vederea aplicării unei penalități în condițiile art. 905 alin. 2 și 4-6 NCPC (de la 100 lei la 1.000 lei, stabilită pe zi de întârziere), iar dacă după 3 luni de la data comunicării încheierii, debitorul nu execută, instanța, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu.

Este important de observat că, în forma inițială, cea avută în Proiectul Legii privind Codul de procedură civilă, textul avea o formulare diferită, stabilind că reprezentantul direcției generale de asistență socială și protecție a copilului va sesiza de îndată instanța competentă pentru a se pronunța asupra menținerii măsurilor privitoare la minor care n-au putut fi puse în executare (art. 882 alin. 5 din *Proiectul Legii privind Codul de procedură civilă*, forma transmisă Parlamentului). Așadar, în concepția inițială, se dădea posibilitatea instanței de a revizui măsurile dispuse în contextul imposibilității punerii lor în executare, putându-se dispune fie menținerea acestora, fie înlocuirea lor.

Totuși se pare, așadar, ca optica legiuitorului, că s-a reorientat, prin modificarea formei inițiale a textului legal, în sensul în care, față de actualul conținut al art. 912 alin. 5 NCPC, debitorul va fi constrâns, sub amenințarea penalităților, să își execute obligația chiar dacă minorul s-ar opune în mod categoric. Considerăm, că, în acest caz, refuzul minorului față de executare, pune în discuție însuși principiul cu incidență extinsă asupra întregii proceduri execuționale, consacrat de art. 910 alin 4. NCPC, potrivit căruia nu este permis niciunei persoane să bruscheze minorul sau să exercite presiuni asupra lui pentru a se realiza executarea. Interesul superior al copilului pare, în condițiile procedurii reglementate în art. 912 NCPC, a fi sacrificat în scopul înfăptuirii unei justiții implacabile, soluția prevăzută în varianta inițială a legii fiind din acest punct de vedere una mult mai rațională.

Totodată, obligarea debitorului la plata unor penalități în situația în care minorul refuză și după reluarea executării să îl părăsească pe debitor sau continuă să manifeste aversiune față de creditor este o măsură a cărei utilitate poate fi pusă în mod serios la îndoială din moment ce debitorul a mai fost obligat, însă fără efect, la plata unor penalități într-o etapă anterioară a procedurii, în temeiul art. 909 alin 3 NCPC.

Mai grav este că aceste măsuri care se pot dispune față de debitor îl vizează și îl pot afecta în mod indirect pe minor, acesta însuși refuzând legăturile cu părintele creditor. Este greu de înțeles rațiunea avută la elaborarea actualului art. 912 alin. 5 NCPC, în condițiile în care, în unele cazuri, debitorul nu are nici o culpă în situația în care minorul refuză executarea. Singura explicație pe care o vedem este presupunerea opelegis că părintele debitor este un părinte alienator, ceea ce cu siguranță nu este valabil decât în unele situații. A egaliza cu un „tăvălug juridic” toate situațiile individuale delicate nu este cu siguranță în interesul superior al copiilor.

De asemenea, în doctrină s-a considerat faptul că legiuitorul a dorit să reglementeze un mecanism pentru asigurarea punerii în executare a unei hotărâri judecătorești fără excepție în scopul garantării stabilității raporturilor juridice. Rezultatul, însă, constă într-o reglementare prin care se sacrifică în mod inutil interesele superioare ale minorului și care nu este în concordanță nici cu prevederile art. 12 din Convenția ONU privind drepturile copilului, obligația statului, prevăzută în textul Convenției, de a garanta copilului capabil de discernământ dreptul de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește fiind, în mod vădit, nerespectată. Astfel, interpretând art. 12 alin. 1 al Convenției ONU și raportându-ne la dispozițiile art. 912 alin. 5 NCPC, refuzul minorului de a-și da concursul la executarea hotărârii reprezintă opinia sa asupra unei probleme care îl privește, statul fiind obligat, așa cum s-a menționat, să îi garanteze acest drept, aspect care este complet neglijat în procedura reglementată de Codul de procedură civilă. În final, executorul va încheia un proces-verbal de constatare a modului de îndeplinire a obligațiilor care se va comunica părților.

În concluzie și, totodată, incizând paranteza deschisă anterior putem afirma ideea că deși salutară din perspectiva reglementării unor aspecte ale executării silite în domeniul dreptului familiei, pentru care multă vreme s-a recurs la artificii juridice și jurisprudențiale pentru acoperirea unor viduri, apariția unei proceduri inflexibile și cu vădite consecințe traumatizante pentru minorii ce vor fi supuși ei în anii ce vor urma nu este o măsură care să servească interesul superior al copilului.

Revenind la ideea principală putem afirma că este cert că *Codurile deontologice* nu sunt destinate să acopere cu precizie toată sfera activității profesionale a executorului judecătoresc și nu pretinde a fi un act cuprinzător care extinde acțiunea sa, inclusiv la sfera profesională a vieții unei persoane care exercita o funcție de interes public.

Prin urmare, după ce a trecut mai mult de un deceniu de când au fost adoptate *Codurile deontologice ale executorului judecătoresc* din Republica Moldova și România se pare că s-a maturizat situația pentru a prezenta o serie de cerințe etice suplimentare pentru executorii judecătorești care îndeplinesc activități de interes public ce au o semnificație socială specială. În sine, abordarea problemei

perfecționării codurilor deontologice din ambele state nu este nouă pentru gândirea juridică din spațiul românesc.

În această ordine de idei, ne raliem opiniei Sv. Chesari care arată necesitatea perfecționării *Codului deontologic al executorului judecătoresc* din Republica Moldova, care „se explică prin nevoia de a ghida conduita executorului judecătoresc în una din situații: cum se colaborează cu presa și cu politicienii, care sunt limitele prieteniiilor dintre executori, judecători și procurori sau avocați, care este responsabilitatea față de personalul auxiliar, cât este de importantă punctualitatea, răbdarea și transparența, cum se face o audiere, care este importanța auto pregătirii, ce este prejudecata, cum se menține balanța drepturilor părților, cum anume trebuie tratate acestea cu demnitate și prin evitarea discriminărilor, despre libertatea de asociere și de exprimare, inclusiv apariții în media, despre primirea de cadouri, frecventarea de cluburi, baruri, jocuri de noroc sau societăți secrete, ori desfășurarea de alte activități judiciare sau administrative [3, p. 12-13].

Totodată, executorul judecătoresc trebuie să întreprindă măsuri de asigurare și executare silită în conformitate cu circumstanțele concrete ale cauzei și informația disponibilă, inclusiv datele privind valoarea obiectelor ce constituie patrimoniul debitorului, existența altor creanțe sau grevări asupra acestora și natura actului, comportamentul debitorului pe parcursul procedurii, evitând restricționări asupra drepturilor debitorului, altele decât cele prevăzute de legislație

Merită subliniat faptul că enunțul de principii care trebuie să ghideze conduita executorului judecătoresc nu ar trebui să fie formale și, prin dezvăluirea esenței, să excludă posibilitatea interpretării lor nerezonabil de largi în practică. În plus, luând în calcul specificul drepturilor și obligațiilor executorilor judecătorești pentru a asigura procedura stabilită pentru activitățile instanțelor judecătorești, ar fi de preferat să se distingă capitole speciale dedicate acestora în structura codului, care, din desigur, ar fi precedat de dispoziții generale.

În acest sens, în opinia noastră, cerințele codului deontologic pot să reprezinte un ghid suplimentar pentru evitarea eventualelor abuzuri sau abateri disciplinare iar codul de etică profesională a executorului judecătoresc ar putea deveni un ajutor binevenit în exercitarea atribuțiilor conferite executorilor judecătorești de către lege.

În același timp, vorbind despre semnificația codului deontologic al executorului judecătoresc, este important să subliniem că el trebuie să devină una dintre cele mai importante orientări morale în adoptarea deciziilor de către comisiile relevante cu privire la respectarea cerințelor pentru conduita oficială a executorilor judecătorești în relațiile cu celelalte părți din cadrul executării silite. Nu este un secret pentru nimeni că astfel de linii directoare formalizate în stadiul actual al activității lor sunt, de fapt, absente.

În opinia noastră, un principiu foarte important ce trebuie fixat în *Codurile deontologice ale executorului judecătoresc* din Republica Moldova și România, care ar trebuie să ghideze activitatea profesională a executorilor judecătorești este principiul raționalității acțiunilor lor, în cazul în care prin dispozițiile legale în vigoare ar fi prezentate mai multe moduri de realizare a drepturilor creditorului. Un foarte bun exemplu în acest caz fiind acela al creanțelor alternative. Raționalitatea constituie capacitatea de a procesa informația și a lua decizii în vederea maximizării șanselor de a atinge scopuri folosind în mod optim mijloacele avute la dispoziție într-un anumit context. Trebuie să remarcăm că principiul raționalității nu se află într-o contradicție cu moralitatea, ci se completează în mod reciproc. În acest sens, raționalitatea unei decizii a executorului judecătoresc reieșind din deontologia profesională constă în aceea că el trebuie să o evalueze din punct de vedere etic și moral. Totodată, o decizie a executorului judecătoresc trebuie să fie supusă principiului raționalismului, adică să fie luată în urma unor procese mentale de previziune, calculul probabilităților și estimarea randamentelor viitoare bazându-se pe legea morală, pe principiile etice generale. Cu toate că acest principiu nu se regăsește în mod direct printre

principiile inerente ale activității profesionale ce țin de executarea hotărârilor judecătorești, totuși el se întrevăde în art. 8 al Codurilor din România și Republica Moldova [1, 2 art. 8].

Totuși, în *Codul de procedura civilă al României* putem regăsi o serie de reglementari ce ar putea fi corelate cu acest principiu, respectiv art. 832 CPC al României care se referă la sumele necesare întreținerii debitorului și care statuează faptul că dacă debitorul sau terțul dobânditor nu are alt mijloc de subzistență decât veniturile imobilului urmărit, la cererea acestuia, executorul judecătoresc va fixa prin proces-verbal o cotă de cel mult 20% din aceste venituri pentru întreținerea rezonabilă a lui și a familiei sale, pe toată durata urmăririi.

Așadar, este necesar ca principiul raționalității să fie fixat în aceste coduri de rând cu principiile independenței, respectării legilor, probității și eficacității, confidențialității, perseverenței, corectitudinii și integrității morale etc. Merită de subliniat faptul că enunțul de principii nu ar trebui să fie formal și, prin devăluirea esenței, să excludă posibilitatea interpretării lor nerezonabil de largi în practică. În plus, luând în calcul specificul drepturilor și obligațiilor executorilor judecătorești pentru a asigura procedura stabilită pentru activitățile instanțelor judecătorești, ar fi de preferat să se distingă capitole speciale dedicate acestora în structura codului, care, ar fi precedate de dispoziții generale.

Totuși în opinia autorilor, putem discuta despre principiul raționalității doar în cazurile în care se oferă modalități de lucru alternative, acestea fiind totuși reduse la număr, marea majoritate a actelor realizate de către executorul judecătoresc în cadrul activității de executare silită fiind de strictă interpretare și aplicare așa cum au fost stabilite prin *Codurile de procedura civilă*, cât și prin celelalte legi care reglementează exercitarea acestei activități.

Prin urmare, respectarea și aplicarea principiilor enunțate mai sus constituie un deziderat și un scop al exercitării profesiei de executor judecătoresc. Respectarea lor se impune chiar și în afara exercitării activității profesionale a executorului judecătoresc fiind obligat să se abțină de la săvârșirea de fapte ilegale sau contrare dispozițiilor statutare ale asociației profesionale din care face parte, de natură a aduce atingere principiilor fundamentale, ordinii publice și bunelor moravuri sau demnității profesiei de executor judecătoresc.

Responsabilitatea morală a executorului judecătoresc, în ciuda importanței sale excepționale, nu ar trebui să fie singura sau chiar principală în cazurile în care este vorba de interesele societății și ale statului. În consecință, codul deontologic, fiind un act juridic, trebuie să se fundamenteze pe sancțiuni legale, care trebuie să fie neapărat consacrate în legislația națională.

Astfel, *Codurile de deontologie a executorului judecătoresc* vor servi în calitate de instrument de lucru absolut binevenit în activitatea de executare atât a hotărârilor judecătorești, cât și a actului de justiție în general.

Bibliografie:

1. *Codul deontologic al executorului judecătoresc din România*, adoptat prin Hotărârea nr. 21 din 27 aprilie 2007 la Congresului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, publicat în Monitorul Oficial nr. 430 din 28 iunie 2007.
2. *Codul deontologic al executorului judecătoresc din Republica Moldova*. Aprobare prin Hotărârea nr. 19/2010 privind aprobarea Statutului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești și al profesiei de executor judecătoresc, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Partea I, nr. 713 din 26 octombrie 2010.
3. Deleanu, I.; Mitea, V.; Deleanu, S. *Noul Cod de procedura civilă, comentarii pe articole, Vol. II*. - București: Ed. Universul Juridic, comentariu art. 912, p. 336.
4. Chesari, Sv. *Studiu privind standardele etice prevăzute de Codul deontologic al executorului judecătoresc*. Chișinău, 2015. 34 p.
5. *Institutul de politici publice. Barometrul de opinie publică realizat de în februarie 2021 de Centrul de Investigații Sociologice și Marketing n., CBS-AXA*”, disponibil pe: <https://ipp.md/2021-02/bar...>

6. Leș, I. *Noul Cod de procedură civilă – comentariu pe articole*. Vol. II. art. 527-1133. - București: Ed. C. H. Beck, 2013.
7. Oprina, E.; Gârbuleț, I. *Tratat teoretic și practic de executare silită, Vol. I. Teoria generală și procedurile execuționale*. - București: Ed. Universul Juridic, 2013.